શ્રીઃ

રથયાત્રાનીલીલા.

પ્રસિદ્ધ કરનાર.

વકીલ ડાહ્યાભાઇ સુરજમલના

પુત્ર,

મણીલાલ ડાહ્યાભાઇ.

અમદાવાદ—"સત્યવિજય" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
શા. ગીરધરલાલ હકમચંદે છાપી

પ્રત ૧૦૦૦.

સન ૧૯૦૯, સંવત ૧૯૬૫.

અર્પણ પત્રિકા.

ધર્મ ધુરીંધર ? અહિંસા પરમો ધર્મ સમજવાવાળા જીવ-

દયાના રક્ષણપાળ માન્યવંતા શ્રીયુત.

શેઠ

ચીમનલાલ દલપતરામ ફડીયા.

મુ અમદાવાદ.

આ "રથયાત્રા"નુ લઘુ પુસ્તક આપને અર્પણ કરૂ છુ તે મા-નપુર્વક સ્વીકારી આભારી કરશો.

ડાકોર એક યાત્રાનુ મોટું ધામ છે અને અહિઆં ઘણા યાત્રાઓ આવે છે પરંતુ તેઓ જાણે કોઇનું અમુક કરજ આપતા હોય તેમ માલુમ પડે છે કારણ કે ડાકોરમાં નિરાશ્રીત ગોરક્ષકફંડ (પાજરા-પોળ)ના નામથી એક ત્રવાડી મેવાડા બ્રાહ્મણ અમૃતલાલ અનોપરામ ઉર્ફે અફલાતુને સ્થાપન કરેલું છે અને તેની અંદર સેંકડો લુલાં લંગડાં અપંગ વિગેરે જાનવરો પાળવામાં આવે છે અને તેની દવાને માટે આપે બંદોબસ્ત કર્યો છે તે સાંભળી અત્યંત ખુશી થવા જેવુ છે કારણ કે

કળીના જમાનામાં સ્વારથ અને લાભ ઇચ્છી કિર્તિ દાન તેમ ભરતામાં ભરનાર અનેક જોવામા આવે છે પણ નિરાશ્રીત અને સ્વધર્મ સમજી નિસ્વાર્થ દાન કરનાર આપના જેવા વિરલા જોવામાં આવે છે તેજ મુજબ આ ગૌરક્ષકના સ્થાપકને મુશીબનો વખતે આપે દ્રવ્ય વિગેરે ઘણી મદદ આપી આપનો ખરો ધર્મ અદા કર્યો છે તેથી અંત પુર્વક ગાયમાતા પાસે આશિષ માગુ છુ કે આપના વંશની વૃદ્ધિ તથા રિદ્ધી સિદ્ધી સુખ સંપત પ્રભુ હમેશાં અચળ રાખો એજ વિનતી

લી૦ શેવક.

મણીલાલ ડાહ્યાભાઈ.

અર્પણ પત્રિકા.

ધર્મ ધુરીંધર ? અહિંસા પરમો ધર્મ સમજવાવાળા જીવ-

દયાના રક્ષણપાળ માન્યવંતા શ્રીયુત્.

ચીમનલાલ દલપતરામ ફડીયા.

મુ. અમદાવાદ.

આ ' રથયાત્રા"નું લઘુ પુસ્તક આપને અર્પણ કરૂં છું તે મા-ન્યપુર્વક સ્વીકારી આભારી કરશો.

ડાકોર એક યાત્રાનું મોટું ધામ છે અને અહિઆ ઘણા યાત્રાળુઓ આવે છે પરંતુ તેઓ જાણે કોઇનું અમુક કરજ આપતા હોય એમ માલુમ પડે છે કારણ કે ડાકોરમાં નિરાશ્રીત ગોરક્ષકફંડ (પાંજરાપોળ)ના નામથી એક ત્રવાડી મેવાડા બ્રાહ્મણ અમૃતલાલ અનોપરામ ઉર્ફે અફલાતુને સ્થાપન કરેલું છે અને તેની અંદર સેંકડો લુલાં લંગડાં અપંગ વિગેરે જાનવરો પાળવામાં આવે છે અને તેની દવાને માટે આપે બંદોબસ્ત કર્યો છે તે સાંભળી અત્યંત ખુશી થવા જેવું છે કારણ કે

કળીના જમાનામાં સ્વારથ અને લાભ ઇચ્છી કિર્તિદાન તેમ ભરતામાં ભરનાર અનેક જોવામાં આવે છે પણ નિરાશ્રીત અને સ્વધર્મ સમજી નિઃસ્વાર્થ દાન કરનાર આપના જેવા વિરલા જોવામાં આવે છે તેજ મુજબ આ ગૌરક્ષકના સ્થાપકને મુશીબતો વખતે આપે દ્રવ્ય વિગેરે ઘણી મદદ આપી આપનો ખરો ધર્મ અદા કર્યો છે તેથી, અંતઃપુર્વક ગાયમાતા પાસે આશિષ માગુ છું કે આપના વંશની વૃદ્ધિ તથા રિદ્ધી સિદ્ધી સુખ સંપત પ્રભુ હમેશા અચળ રાખો એજ વિનતી.

લી૦ શેવક,

મણીલાલ ડાહ્યાભાઈ.

રથયાત્રાનું વર્ણન.

ડાકોર એક હિંદુસ્તાનમાં ચોથા ધામની મુખ્ય શાખા છે એટલે સંવત ૧૨૧૨ ની સાલમાં કાર્તિક સુદી ૧૫ ને દીવસે રણછોડરાયજી મહારાજ બોડાણા ભક્તની ભક્તિનાવશ થઇ દ્વારકાં છોડી અત્રે પધારેલા છે તે જ્યારથી તેઓ અત્રે પધાર્યા છે ત્યારથી અદ્યાપી પર્યંત રથયાત્રાનો ઉત્સવ મોટી ધામધુમથી ઉજવવામાં આવે છે રથયાત્રાને દિવસે વડોદરા ડાકોર વિગેરે ઘણા ગામોની મંડળીઓ પડઘમ ઢોલ તાંસાં સરણાઇ બસીઓ તુરાઈ વિગેરે અનેક જાતના વાજીત્રો સાથે ભારે મેદની એટલે સમય અનુકુળ પ્રમાણે લાખ માણસો ભરાયા છે અને બીજા વેપારીઓ જાત્રાળુઓ વિગેરે સ્થળે સ્થળેથી આવી આનાં દર્શનનો લાભ લેછે વિશેષમાં દયાળુ નેક ઇંગ્રેજ સરકારના રાજ્યમાં અમલથી પીલીગ્રમ ટેક્સ એક આનો લેવામાં આવે છે તે પણ આ મેળા ઉપર માફી મુકવામાં આવેલો છે તેથી ગરીબ માણસો પણ લાભ આ મેળાનો લઇ શકે છે માટે આવા અમુલ્ય સમયનો લાભ લેવા ભાવિક વૈશ્નવો ચુકશે નહિ હમેશાં રથયાત્રાનો મેળો અસાડ સુદી ૨ નો કહેવાય છે પરંતુ ધર્મ શાસ્ત્રની રૂહે નક્ષત્રો તેમ તિથિઓનો વધઘટ થવાથી દિવસો ફરે છે અને તે મુજબ આ સાલ અસાડ સુદી ૪ ને વાર સોમ તારીખ ૨૧ મી જુન સને ૧૯૦૯ ના રોજનો ઉત્સવ રાખવામાં આવેલો છે પરંતુ આખા હિંદની અંદર એનો મેળો અસાડ સુદી ૨ નો કહેવાય છે તેમ

જગન્નાથજીમાં પણ મોટી ધામધુમથી અહિની માફક મેળો ભરાય છે તેમાં વિશેષમાં ત્યાં કાષ્ટના ઘોડા બનાવી તેને રથ જોડી લાલજી મહારાજની મૂર્તિ પધરાવી અમુક નીમેલી જગ્યાએ પ્રદક્ષણા કરી પોતાના અસલ ઠામ ઉપર આવે છે તે મુજબ હિંદુસ્તાનની અંદર ગુસાંઈજી મહારાજો જ્યાં જ્યાં પોતાની ગાદીઓ હોય છે ત્યાં ત્યાં રથયાત્રાનો ઉત્સવ માની વરઘોડો કહાડે છે આ ડાકોરના મેળામાં રથયાત્રાને રોજ પ્રાતઃકાળમા હાથી ઘોડા વિગેરેને સ્નાન કરાવી મંદિરમાં હાજર રાખવામાં આવે છે તેમ પ્રભુને કેશર સ્નાન વિગેરે વિધિ કરી હાથીના ઉપર સ્વારી કરી બહાર પ્રદક્ષણાને માટે નીકળે છે તેમ તેમની સાથે એક તોપ પણ ગાયકવાડ સરકારના તરફથી મળેલી છે તે તેમની પરવાનગીથી કહાડવામાં આવે છે વિષેશ કરીને મેળાની શોભા પલટણ વિગેરેનો સાજ સજી વડોદરાવાળા લોકો પોતાની ભક્તિભાવ બતાવી વરઘોડો દીપાવી આપે છે હવે લાલજી મહારાજની સ્વારી મંદીરમાંથી નીકળી પ્રથમ લાલ બાગમાં જાય ત્યાં મૂકેયો ભોગ આરોગી ગોશાળાની અંદર બે ત્રણ પાલ ઠોકાય છે અને તેની અંદર ભાવિક લોકોની શામગ્રી ધરાવામાં આવે છે ત્યાંથી ભોગ જમી ઠાકોરજી રંગમહેલ આગળથી ભટજી મહારાજની બેઠકમાં નિવાશ કરી ભરતદાસજી લાલદાસજીની જગ્યામાં થઇ વચમાં સડક પાશે રસ્તા ઉપર એક લીમડી છે ત્યાં ચોતરા ઉપર નિવાસ કરી રાધાકુન્ડ પધારે છે રાધાકુન્ડથી ઉપડી ગોલીમેટર વિશ્રામ લઇ મોખાંએ પધારે છે મે.ખાંથી ગાયોને વાડે થઇ રણછોડ પરા પાસે એક મોવડા ઝાડ આગળ પાલ ઠોકાવ છે ત્યાંથી ભોગ ધરી માખણીયા ઓવારે નિવાસ કરે છે એટલામાં આસપાસમાં બેચાર ભાવિક લોકોના પાલ ઠેકાય છે ત્યાંથી આરોગતા આરોગતા લ-

રથયાત્રાનું વર્ણન.

ડાકોર એક હિંદુસ્તાનમાં ચોથા ધામની મુખ્ય શાખા છે એટલે સંવત ૧૨૧૨ ની સાલમાં કાર્તિક સુદી ૧૫ ને દીવસે રણછોડરાયજી મહારાજ બોડાણા ભક્તની ભક્તિનાવશ થઇ દ્વારકાં છોડી અત્રે પધારેલા છે તે જ્યારથી તેઓ અત્રે પધાર્યા છે ત્યારથી અદ્યાપી પર્યંત રથયાત્રાનો ઉત્સવ મોટી ધામધુમથી ઉજવવામાં આવે છે રથયાત્રાને દિવસે વડોદરા ડાકોર વિગેરે ઘણા ગામોની મંડળીઓ પડધમ ઢોલ તાંશા સરણાઇ બંસીઓ તુરાઈ વિગેરે અનેક જાતના વાજીંત્રો સાથે ભારે મેદની એટલે સમય અનુકુળ પ્રમાણે લાખ માણસો ભરાયા છે અને બીજા વેપારીઓ જાત્રાળુઓ વિગેરે સ્થળે સ્થળેથી આવી શ્રીનાં દર્શનનો લાભ લે છે વિશેષમાં દયાળુ નેક ઇંગ્રેજ સરકારના રાજ્યમાં અમલથી પીલીગ્રમ ટેક્સ એક આનો લેવામાં આવે છે તે પણ આ મેળા ઉપર માફી મુકવામાં આવેલો છે તેથી ગરીબ માણસો પણ લાભ આ મેળાનો લઇ શકે છે માટે આવા અમુલ્ય સમયનો લાભ લેવા ભાવિક વૈષ્ણવો ચુકશે નહિ હમેશાં રથયાત્રાનો મેળો અસાડ સુદી ૨ નો કહેવાય છે પરંતુ ધર્મ શાસ્ત્રની રૂહએ નક્ષત્રો તેમ તિથિઓનો વધઘટ થવાથી દિવસો ફરે છે અને તે મુજબ આ સાલ અસાડ સુદી ૪ ને વાર સોમ તારીખ ૨૧ મી જુન સને ૧૯૦૯ ના રોજનો ઉત્સવ રાખવામાં આવેલો છે પરંતુ આખા હિંદની અંદર એનો મેળો અસાડ સુદી ૨ નો કહેવાય છે તેમ

જગન્નાથજીમાં પણ મોટી ધામધુમથી અહિની માફક મેળો ભરાય છે તેમાં વિશેસમાં ત્યાં કાષ્ટના ઘોડા બનાવી તેને રથ જોડી લાલજી મહારાજની મૂર્તિ પધરાવી અમુક નીમેલી જગ્યાએ પ્રદક્ષણા કરી પોતાના અસલ ઠામ ઉપર આવે છે તે મુજબ હિંદુસ્તાનની અંદર ગુસાંઈજી મહારાજો જ્યાં જ્યા પોતાની ગાદીઓ હોય છે ત્યાં ત્યાં રથયાત્રાનો ઉત્સવ માની વરઘોડો કહાડે છે આ ડાકોરના મેળામાં રથયાત્રાને રોજ પ્રાતુ કાળમા હાથી ઘોડા વિગેરેને સ્નાન કરાવી મંદિરમાં હાજર રાખવામા આવે છે તેમ પ્રભુને કેશર સ્નાન વિગેરે વિધિ કરી હાથીના ઉપર સ્વારી કરી બહાર પ્રદક્ષણાને માટે નીકળે છે તેમ તેમની સાથે એક તોપ પણ ગાયકવાડ સરકારના તરફથી મળેલી છે તે તેમની પરવાનગીથી કહાડવામાં આવે છે વિષેશ કરીને મેળાની શોભા પલટણ વિગેરેનો સાજ સજી વડોદરાવાળા લોકો પોતાની ભક્તિભાવ બતાવી વરઘોડો દીપાવી આપે છે હવે લાલજી મહારાજની સ્વારી મંદીરમાંથી નીકળી પ્રથમ લાલ બાગમાં જાય ત્યાં મુકેલો ભોગ આરોગી ગોશાળાની અંદર એ ત્રણ પાલ ઠેકાયે છે અને તેની અંદર ભાવિક લોકોની શામગ્રી ધરાવામાં આવે છે ત્યાંથી ભોગ જમી ઠાકોરજી રંગમહેલ આગળથી ભટજી મહારાજની બેઠકમાં નિવાશ કરી ભરતદાસજી લાલદાસજીની જગ્યામાં થઇ વચમાં સડક પાશે રસ્તા ઉપર એક લીમડી છે ત્યાં ચોતરા ઉપર નિવાસ કરી રાધાકુન્ડ પધારે છે રાધાકુન્ડથી ઉપડી ગોલીમેટર વિશ્રામ લઇ મોખાંએ પધારે છે મે ખાંથી ગાયોને વાડે થઇ રણછોડ પરા પાસે એક મોવડા ઝાડ આગળ પાલ ઠેકાવ છે ત્યાંથી ભોગ ધરી માખણીયા ઓવારે નિવાસ કરે છે એટલામાં આસપાસમાં બેચાર ભાવિક લોકોના પાલ ઠેકાય છે ત્યાંથી આરોગતા આરોગતા લ-

ક્ષ્મીજીના મંદીરમાં પધારે છે ત્યાં થોડીકવાર વિશ્રામ કરી પાછા પોતાના નિજ મંદિરમાં પધારે છે ગરજ કે સવારના છ વાગ્યાથી વરઘોડાની તૈયારીઓ થાય છે તે સાંજના પાંચ વાગ્યા-ના શુમારે પોતાના નિજ મદિરમાં પધારે છે. કેટલીક જગ્યાએ લાલજી મહારાજની સ્વારી હાથી ઉપર કોઇ પાલખીમાં કોઇ ઘોડા ઉપર અને કોઇ રથમાં બિરાજી ભાવિક વૈશ્ણુવોએ રથ પોતાને હાથે ખેંચે છે. વળી આ મેળાની અદર ઘણી જગ્યાએ ઠાકોર સામગ્રીઓ આરોગે છે અને ઘણીક જાતની સામગ્રીઓ આરોગે છે કે જેનું વર્ણન કરતાં ગણી શકતા પણ વાર લાગે. પરતુ મુખ્ય કરીને મગનાં વઘડાં, દાડમ, જાબુ, જામફળ, બદામ, પીસ્તા, ચારોલી ને સાકર વિગેરે મેવો ધરાવી પ્રસાદ વહેચવામાં આવે છે. આવા શુભ મેળામા ભાવીક વૈશ્ણુવો લાભ લેવાને ચુકતા નથી. હવે હુ ડાકોરનુ થોડું વર્ણન કરશુ અને ભાવિક વૈશ્ણુવોનું ધ્યાન ખેંચુછુ કે તેઓ ભક્તિને માને છે. કે ધર્મને માને છે કે તેઓ પોતાની દયા દરશાવે છે કે સ્વારથને લીધે પુરાઓ જમા કિર્તિ મેળવવાને માટે પોતાના પૈસા વાપરે છે આમાતુ જાત્રામાં જઇ વૈશ્ણુવો કેવો લાભ લે છે, તે વાચક વર્ગ સમજશે.

ડાકોર ગુજરાતમાં મોટુ ધામ છે, મુખ્ય મંદિર મોટુ રણછોડજીનું અને જુનુ મંદીર ડંકનાથ મહાદેવનું છે રણછોડજીના મદિરના સામે ગોમતીજીનુ મોટુ સરોવર છે, તેના ઉપર ડકનાથ મહાદેવનું દેવળ છે બાજુ ઉપર ગણપતીનું છે અને તેની પાસે નાનુ દેવળ હનુમાનનું છે અને ભાવિક વૈશ્ણુવો બતાવે છે કે ઠાકોર સવા વાલની વાળીએ તો-ળાયા તેનું ચીન્હ જાણવાને માટે એક સ્થંભ રોપેલો છે અને તે

સ્થંભે કેટલાક ભાવિક લોકો કપાઉન્ડ બાંધી પોતાના પુત્ર વિગેરેની તોલાદાન કરે છે તેમાં શાકર ભાજીપાલો તાંબુ ચાંદી સોનું વિગેરે અનેક પ્રકારની ધાતુઓથી તોલાદાન થાય છે અને તે તોલેલી રકમ પોતાના ગોર લોકોને આપવામાં આવે છે અને હાલમાં ગોમતી વચ્ચે ઠાકોરજીને સાત રાત્રી સતાઇ રહેલા તે જગ્યાએ દેશાઇભાઇ વકીલે પુલ બંધાવી પગલાં પધરાવેલાં છે બાદ દર શુક્રવારે અને દર અગીઆ-રસે વરઘોડો નીકળી લક્ષ્મીજીના મંદીરે જાય છે, એવી રીતની આ પુરીમાં અનેક જાતની લીલાઓ થાય છે તેમ બારે મહિનાની બાર પુન-મોનો મેળો ભરાય છે તેમ અનકુટ તથા રથયાત્રા અને ગોપઅષ્ટમીનો મેળો ભરાયછે અને આ દરેક મેળા ઉપર કેટલાક વૈશ્નુવોને નીયમથી દરશન કરેછે અને જો તેમને તેમના નિયમ પ્રમાણે દરશન થવામાં ના આવે ત્યારે તેઓ અપવાસ કરે છે આવા ચુસ્ત વૈષ્ણુવો છતાં ડાકોર સ્ટેસનથી ગામમા પેસતાં નિરાશ્રીત ગૌરક્ષક ફંડ છે અને તે અનાથ ગાયોની શેવા એકજ આહ્લાદુન નામના સત્યવાદી-બ્રાહ્મણ પોતાના તન મન ને ધનથી શેવા કરે છે તે શું ધરમાત્માઓ નહિ દેખતા હોય કેમકે તેઓ દેખે છે ખરા પણ તેમનો તો ધર્મ એ છે કે રણછોડજીની ગા-યોને આપવુ અને અનાથ ખોડા ઢોરને આપવુ તેમાં ઘણા વૈશ્નુવો પાપ સમજે છે. ના. ના. એમતો શું પણ ડાકોરમાં સાધુ અને બ્રા-હ્મણ એ વસ્તી ઘણી છે અને તેઓનો મુખ્ય ધંધો ભીખ અને ખુશામ-તનો છે અને મોટી મોટી સસ્થાઓ છે તેમાં ઘણા સારા સારા મા-ણસો પણ કંઇ સ્વારથ કંઇ લાગવગ વીગેરે અનેક કારણસર તેમાં જો-ડાય છે અને આ આહ્લાદુનવાળી સસ્થા નિરપક્ષપાત તેમ આહ્લાદુ-ન જાતે નિસપ્રવાહ માણસ છે તેથી કોઇની ખુશામત વિગેરે કર્તા

ક્ષ્મીજીના ,મદીરમાં પધારે છે ત્યાં થોડીકવાર વિશ્રામ કરી પાછા પોતાના નિજ મંદિરમાં પધારે છે ગરજ કે સવારના છ વાગ્યાથી વરઘોડાની તૈયારીઓ થાય છે તે સાંજના પાંચ વાગ્યાના શુમારે પોતાના નિજ મદિરમાં પધારે છે. કેટલીક જગ્યાએ લાલજી મહારાજની સ્વારી હાથી ઉપર કોઇ પાલખીમાં કોઇ ઘોડા ઉપર અને કોઇ રથમાં બિરાજી ભાવિક વૈશ્નુવો રથ પોતાને હાથે ખેચે છે. વળી આ મેળાની અદર ઘણી જગ્યાએ ઠાકોર સામગ્રીઓ આરોગે છે અને ઘણીક જાતની સામગ્રીઓ આરોગે છે કે જેનુ વર્ણન કરતાં ગણી શકતાં પણ વાર લાગે. પરતુ મુખ્ય કરીને મગના વધડા, દાડમ, જાબુ, જામફળ, બદામ, પીસ્તાં, ચારોલી ને સાકર વિગેરે મેવા ધરાવી પ્રસાદ વહેંચવામા આવે છે. આવા શુભ મેળામાં ભાવીક વૈશ્નુવો લાભ લેવાને ચુકતા નથી. હવે હુ ડાકોરનુ થોડુ વર્ણન કરશું અને ભાવિક વૈશ્નુવોનું ધ્યાન ખેંચુછુ કે તેઓ ભક્તિને માને છે. કે ધર્મને માને છે કે તેઓ પોતાની દયા દરશાવે છે કે સ્વારથને લીધે પ્રસાદ પુરીઓ જમી કિર્તિ મેળવવાને માટે પોતાના પૈસા વાપરે છે. આમાનું જાત્રામાં જઇ વૈશ્નુવો કેવો લાભ લે છે, તે વાચક વર્ગ સમજશે

ડાકોર ગુજરાતમાં મોટુ ધામ છે, મુખ્ય મદિર મોટુ રણછોડજીનુ અને જુનુ મંદીર ડકનાથ મહાદેવનુ છે રણછોડજીના મદિરના સામે ગોમતીજીનુ મોટુ સરોવર છે, તેના ઉપર ડકનાથ મહાદેવનુ દેવળ છે બાજુ ઉપર ગણુપતીનું છે અને તેની પાસે નાનુ દેવળ હનુમાનનુ છે અને ભાવિક વૈશ્નુવો બતાવે છે કે ઠાકોર સવા વાલની વાળીએ તોલાયા તેનું ચીન્હ જાણવાને માટે એક સ્થંભ રોપેલો છે અને તે

સ્થળે કેટલાક ભાવિક લોકો કંપાઉન્ડ બાંધી પોતાના પુત્ર વિગેરેની તોલાદાન કરે છે તેમાં શાકર ભાજીપાલો તાંબુ ચાંદી સોનું વિગેરે અનેક પ્રકારની ધાતુઓથી તોલાદાન થાય છે અને તે તોલેલી રકમ પોતાના ગોર લોકોને આપવામા આવે છે અને હાલમાં ગોમતી વચ્ચે ઠાકોરજીને સાત રાત્રી બંધાઇ રહેલા તે જગ્યાએ દેશાઇભાઇ વકીલે પુલ બંધાવી પગલાં પધરાવેલાં છે બાદ દર શુક્રવારે અને દર અગીઆરસે વરઘોડો નીકળી લક્ષ્મીજીના મંદીરે જાય છે, એવી રીતની આ પુરીમાં અનેક જાતની લીલાઓ થાય છે તેમ બારે મહિનાની બાર પુનમોનો મેળો ભરાય છે તેમ અન્નકુટ તથા રથયાત્રા અને ગોપઅષ્ટમીનો મેળો ભરાયછે અને આ દરેક મેળા ઉપર કેટલાક વૈષ્ણવોને નીયમથી દરશન કરેછે અને જો તેમને તેમના નિયમ પ્રમાણે દરશન થવામાં ના આવે ત્યારે તેઓ અપવાસ કરે છે આવા ચુસ્ત વૈષ્ણવો છતાં ડાકોર સ્ટેસનથી ગામમાં પેસતાં નિરાશ્રીત ગૌરક્ષક ફંડ છે અને તે અનાથ ગાયોની શેવા એકજ આહ્લાદુન નામના સત્યવાદી બ્રાહ્મણ પોતાના તન મન ને ધનથી શેવા કરે છે તે શું ધરમાત્માઓ!! નહિ દેખતા હોય કેમકે તેઓ દેખે છે ખરા પણ તેમનો તો ધર્મ એ છે કે રણછોડજીની ગાયોને આપવુ અને અનાથ ખોડા ઢોરને આપવું તેમાં ઘણા વૈષ્ણવો પાપ સમજે છે. ના ના એમતો શું પણ ડાકોરમાં સાધુ અને બ્રાહ્મણ એ વસ્તી ઘણી છે અને તેઓનો મુખ્ય ધંધો ભીખ અને ખુશામતનો છે અને મોટી મોટી સસ્થાઓ છે તેમાં ઘણા સારા સારા માણસો પણ કંઇ સ્વારથ કઇ લાગવગ વીગેરે અનેક કારણસર તેમાં જોડાય છે અને આ આહ્લાદુનવાળી સસ્થા નિરપક્ષપાત તેમ આહ્લાદુન જાતે નિસપ્રવાહ માણસ છે તેથી કોઇની ખુશામત વિગેરે કર્તી

નથી તેમ અધિકારીઓ વિગેરે ગૃહસ્થો પોતાના તેજમાં દબાવવાને જાય છે તેના તેજમાં દબવતા નથી તેનું મુખ્ય કારણ છે અને તે કારણથી તેના વિરોધમાં ચર્ચાઓ ખોટી રીતે ઉત્પન્ન કરી અંકુશમાં લેવા ઘણા વર્ષોથી પ્રયાસ લોકો કરે છે પરતુ પરમેશ્વરની સહાયતાથી આફ્લાતુનનો વાળ વાંકો થયો નથી અને જે જે અમલદારોએ ખોટાં લખાણ ચલાવ્યા છે તે પણ આગળ આપીશ પરંતુ આ જગ્યાએ પ્રથમ તેજ દ્વેશ થવાનું કારણ અને રણછોડજીની ગૌશાળા કે જેને મુંબઇ જૈન કોન્ફરન્સ પાંજરાપોળ કહે છે અને આફ્લાતુનવાળી ગૌરક્ષક ફંડની પાંજરાપોળ તે બન્નેનો વહીવટ બિન પક્ષપાતે ખરી હકીકત હું જાહેર કરૂં છું અને જુઠાં લખાણ કરનારાઓને લાખ વાર ધિક્કારૂં છુ.

૧ ડાકોરમાં મુળ રણછોડજી મહારાજની ગૌશાળા છે ને તેમાં વૈશ્ણવોની ઘણી આવક છે તેની અંદર ફક્ત દુધણી ગાયો કોઇ મુકવા આવે છે તો તેની પાસેથી આશરે પચાસેક રૂપીયાની રકમ લેવામાં આવે તેમાં ચાંદી સોનાની ખરીઓ, શીંગડીઓ, પીઠ, તથા ઘાસ દાણો વિગેરે અમુક રકમ કોઇ આપે તોજ લેવામાં આવે છે પણ નિઆશ્રા એકલીજ ગાય દુધણી કઇ ઉપર રકમ આપ્યા શિવાય કોઇ મુકવા આવે તો લેવામાં આવતી નથી તો લુલી, લંગડી ને અપંગને કોણ સંઘરી શકે તે વાંચકવર્ગ વિચારમાં લેશે

વિશેષમાં તે ગાયોની આવકમાથી અમુક ભાગ શેવકોને આપવામાં આવે છે તે તેમના ચોપડા ઉપર સાફ ખુલ્લું છે તે જોવાથી ખાત્રી થશે તેમ ઘોડા વિગેરે પણ કોઇ મુકવામાં આવે તો એ એવી રીતેજ ઉપર અમુક રૂપીયાની રકમ આપવામાં આવે તો જ લેવામાં

આવે છે. અને જો તે નિરૂપયોગી થાય તો હરાજી કરી વેચી દેવામાં આવે છે અને આખલા ઘોડા હરાજી કરી ઘણી વખત વેચ્યા છે તેમ હાલમાં કેટલાક આંકેલા આખલા પાળવાના નામથી લખાણ કરી લઇ અમુક રૂપીયા લઇ વેચવામાં આવે છે અને જે જાનવરો મરી જાય છે તે જાનવર ચામડીયાને આપી અમુક ચીજ લેવામાં આવેછે. એ ચામડીયાને આપવાનુ કામ ઘણા વર્ષોથી ચાલતુ હતુ તે આફ્લાતુનની રીતભાત જોઈ મદીરવાળાએ પણ દટાવા અગર બાળવાનો બંદોબસ્ત કર્યો એવુ સભળાય છે પણ તેમાં દિલગીરી થવા જેવુ છે કે જ્યારે ઘણા ઢોર મરે છે ત્યારે લાકડાના ભારાની માફક ઉપરા ઉપરી ગાડામા કશી લઇ જવામાં આવે છે, વાહરે વાહ! શા ધર્મના ચુસ્ત વૈષ્ણવો છે કે તે તારીફ લખવા હું શક્તિમાન નથી

આવી મોટી સસ્થાના અદર લાખો રૂપીયાની આવક અને લક્ષાધીપતી લોકોની મદદ છતા પોતાની ગાયોને છપનના દુકાળમા પાળી ન શકયા અને તેઓને પરદેશ કહાડી તેમાથી સેકડા ગાયો મરણ પામી અને જે જે ગામ થઇ રણછોડજીની ગાયો ગઇઓ! ત્યા તે તે ગામના મહાજને પોતાના તરફથી ખરચ આપી નિર્વાહ કર્યો છતાં હજારો રૂપિયા ખરચ ખાતે ઉધારેલા છે. આ ઉપરથી મી આફ્લાતુને ભાષણ કરી કેટલીક ચર્ચા કરી તે ઉપરથી તેઓ તરફથી આફ્લાતુનને કહેવામા આવ્યુ કે તમો એક ઢોર પાળી જુઓ ત્યારે માલુમ પડે તે ઉપરથી પોતાનુ તન મનને ધન શ્રી ગૌમાતાને અરપણ કરી મી૦ આફ્લાતુને જનરલ સભા ભરી એક ગૌરક્ષકફંડ (પાજરાપોળ) સ્થાપન કર્યુ, પણ બારીક સમયને લીધે કોઇએ હિમત ચાલી નહિ અને એ આફ્લાતુનને માથે સઘળું કામ પડયું અને તે અદ્યાપી પર્યંત પોતાની

નથી તેમ અધિકારીઓ વિગેરે ગૃહસ્થો પોતાના તેજમાં દબાવવાને જાય છે તેના તેજમાં દબવતા નથી તેનું મુખ્ય કારણ છે અને તે કારણથી તેના વિરોધમાં ચર્ચાઓ ખોટી રીતે ઉત્પન્ન કરી અંકુશમાં લેવા ઘણા વર્ષોથી પ્રયાસ લોકો કરે છે પરંતુ પરમેશ્વરની સહાયતાથી આફ્લાતુનનો વાળ વાંકો થયો નથી અને જે જે અમલદારોએ ખોટાં લખાણ ચલાવ્યા છે તે પણ આગળ આપીશ પરંતુ આ જગ્યાએ પ્રથમ તેજ દ્વેશ થવાનું કારણ અને રણછોડજીની ગૌશાળા કે જેને મુંબઇ જૈન કોન્ફરન્સ પાંજરાપોળ કહે છે અને અફ્લાતુનવાળી ગૌરક્ષક ફંડની પાંજરાપોળ તે બન્નેનો વહીવટ બિન પક્ષપાતે ખરી હકીકત હું જાહેર કરૂં છું અને જુઠાં લખાણ કરનારાઓને લાખ વાર ધિક્કાર છુ.

૧ ડાકોરમાં મુળ રણછોડજી મહારાજની ગૌશાળા છે ને તેમાં વૈશ્નવોની ઘણી આવક છે તેની અંદર ફક્ત દુધણી ગાયો કોઇ મુકવા આવે છે તો તેની પાસેથી આશરે પચાસેક રૂપીયાની રકમ લેવામાં આવે તેમાં ચાંદી સોનાની ખરીઓ, શીંગડીઓ, પીઠ, તથા ઘાસ દાણો વિગેરે અમુક રકમ કોઇ આપે તોજ લેવામાં આવે છે પણ નિખાલશ એકલીજ ગાય દુધણી કંઇ ઉપર રકમ આપ્યા સિવાય કોઇ મુકવા આવે તો લેવામાં આવતી નથી તો લુલી, લંગડી ને અપંગને કોણ સંઘરી શકે તે વાંચકવર્ગ વિચારમાં લેશે.

વિશેષમાં તે ગાયોની આવકમાંથી અમુક ભાગ સેવકોને આપવામાં આવે છે તે તેમના ચોપડા ઉપર સાફ ખુલ્લુ છે તે જોવાથી ખાત્રી થશે તેમ ઘોડા વિગેરે પણ કોઈ મુકવામાં આવે તો એ એવી રીતેજ ઉપર અમુક રૂપીયાની રકમ આપવામાં આવે તો જ લેવામાં

આવે છે. અને જો તે નિરૂપયોગી થાય તો હરાજી કરી વેચી દેવામાં આવે છે અને આખલા ઘોડા હરાજી કરી ઘણી વખત વેચ્યાં છે તેમ હાલમાં કેટલાક આંકેલા આખલા પાળવાના નામથી લખાણુ કરી લઇ અમુક રૂપીયા લઇ વેચવામાં આવે છે અને જે જાનવરો મરી જાય છે તે જાનવર ચામડીયાને આપી અમુક ચીજ લેવામાં આવેછે. આ ચામડીયાને આપવાનુ કામ ઘણા વર્ષોથી ચાલતુ હતુ તે આફલાતુનની રીતભાત જોઈ મંદીરવાળાએ પણ દટાવા અગર બાળવાનો બંદોબસ્ત કર્યો એવુ સંભળાય છે પણ તેમાં દિલગીરી થવા જેવુ છે કે જ્યારે ઘણા ઢોર મરે છે ત્યારે લાકડાના ભારાની માફક ઉપરા ઉપરી ગાડામાં કરી લઇ જવામાં આવે છે, વાહરે વાહ! શા ધર્મના ચુસ્ત વૈષ્ણવો છે કે તે તારીફ લખવા હું શક્તિમાન નથી

આવી મોટી સંસ્થાના અંદર લાખો રૂપીયાની આવક અને લક્ષાધીપતી લોકોની મદદ છતા પોતાની ગાયોને છપનના દુકાળમા પાળી ન શકયા અને તેને પરદેશ કૂહાડી તેમાંથી સેંકડો ગાયો મરણ પામી અને જે જે ગામ થઇ રણછોડજીની ગાયો ગઇઓ ત્યાં તે તે ગામના મહાજને પોતાના તરફથી ખરચ આપી નિર્વાહ કર્યો છતાં હજારો રૂપિયા ખરચ ખાતે ઉધારેલા છે આ ઉપરથી મી આફ્લાતુને ભાષણ કરી કેટલીક ચર્ચા કરી તે ઉપરથી તેઓ તરફથી આફ્લાતુનને કહેવામા આવ્યુ કે તમો એક ઢોર પાળી જુઓ ત્યારે માલુમ પડે તે ઉપરથી પોતાનુ તન મનને ધન શ્રી ગૌમાતાને અરપણ કરી મી૦ આફ્લાતુને જનરલ સભા ભરી એક ગૌરક્ષકફંડ (પાંજરાપોળ) સ્થાપન કર્યું, પણ બારીક સમયને લીધે કોઇએ હિંમત ધાલી નહિ અને એ આફ્લાતુનને માથે સઘળું કામ પડયું અને તે અદ્યાપી પર્યંત પોતાની

રફતર રપર૭.

જાત મહેનત તથા ઉદ્યોગ રોજગાર અને ભીખ વીગેરે સાધનથી આ ખાતુ હજુસુધી નભાવ્યા જાય છે વળી રણછોડજીમાં ગાયોને માટે મઠ વિગેરે દાણા આવેલા તે પણ વેચવામાં આવેલા છે અને તે ઉમરેઠના ગૃહસ્થે રાખેલા છે, પણ તેનું નામ પ્રસંગોપાત આપીશું

નિરાશ્રીત ગોરક્ષકફંડ જે આફલાતુને સ્થાપેલુ છે તેનો વહીવટ નિચે મુજબ ચાલે છે તે પ્રજાની જાણમાં મુકીએ છીએ.

(૧) ગાય, બળદ, સાંઢ, ભેસ, પાડા, બકરા, ઘેટાં કબુતર, ર રૂધડાં, ઉંટ, સુવર, મોર, હરણ છીકારાં, વાંદરાં અને કુતરાં વિગેરે હરેક પ્રકારે જીવો દુઃખ તથા સુખની ગમે તે જાતનો માણસ ગમે ત્યાંથી આવી મુકી જાય તેની પાસે કંઇ પણ જાતનો કર લીધા સિવાય મી. આફલાતુન પોતાની પાંજરાપોળમાં પોતાની યથા શક્તિ તેનુ શુ રક્ષણ કરે છે વળી જે કોઇ જાનવર મરી જાય તેમાં ગાયો ને માટે એટલી દેખરેખ રાખે છે કે તે નિચલોકોને અડકવા દેતા નથી અને પોતાની જાતે તેને દટાવે છે. પાંજરાપોળમાં મુકેલ જાનવર વેચવામાં આવતું નથી અને યાત્રાળુઓ તરફથી જેની ખુશી હોય તે આવી પોતાની જાતે અનાજ કે ચાર વિગેરે જેને પોતાની જાતે ખવરાવવો હોય તેને ખવરાવા દેવામાં આવે છે જ્યારે પુરતુ ખાવાને અનાજની આવક નથી તો વેચવાને હોયજ શાનુ તે વાંચક વર્ગ ધ્યાનમાં લેશે અને ખોરાકની માવજત જેમ ઘર ધણી પોતાનાં સાચવે છે તેજ મુજબ પોતાનો ખરો ધર્મ સમજી આફલાતુન ખોડાઢોરની સેવા કરે છે. આ ઉપરથી સજ્જન માણસો જે ખુશી થઇ આવા નિરાશ્રીત ખાવાને આશ્રય આપવો એ ઘણું ઉત્તમ છે. ઘાસ પાણીનો બંદોબસ્ત પોતાના વેપારના બળે સારો કરેલો છે. પરંતુ ઢો-

રોને રહેવાને માટે જગ્યા ખુલ્લી છે તેને બંધાવાને માટે લગભગ રૂ. ૨૫૦૦૦) હજારનું ખરચ છે તે ધનવાનોએ વિચારમાં લેવા જેવું છે હવે કોઈ કહેશે કે આવુ છેક કામ કર્યો છતાં તેમના ઉપર જુઠા આક્ષેપ કેમ મુકવામાં આવે છે તેનો ખુલાસો નિચે કરીએ છીએ.

રણછોડજી મહારાજની સસ્થાની એકંદર ઘણી જાતની આવક છે, ને ઘણી તરેહની સાહ્યબી છે તેથી કરી બહારના અમલદારો તથા ગૃહસ્થોની પ્રસાદ પુરીઓ અને ઘોડા ગાડીઓ વિગેરેથી બરદાશ ઉઠાવામાં આવે છે તેથી કરીને લોકોનુ ઘણે ભાગે તેમના તરફ બળ હોય અને તેમની વાત માન્ય કરે એમાં તાજુબનાથી હાલ થોડા વખત ઉપર મેનેજર છોટુભાઇ નામના વકીલ આવેલા છે અને તેમને પોતે જેમ થોડુ ખાય છે તે મુજબ ગાયોના ખોરાકમાં ઘટાડો કરેલો તેમ બચેલુ ઘાસ નજીવી કીમતે વેચી દીધેલુ તે વાત આફ્લાતુને પેપર મારફત ચર્ચાવી તેથી દ્વેશનું મોટું કારણ ઉત્પન્ન થયુ છે કારણ કે આફ્લાતુન સ્વતંત્ર અને સ્પસ-વક્તા છે. તેથી તે કોઇના દબાણમાં આવતા નથી તેમ કોઇની ખુશામતની દરકાર રાખતા નથી અને છોટુભાઇ પગારદાર નોકર છે તેથી તેમના પગારનો તેમના અપકૃત્યો જાહેર થાય તેથી હાણી પહોચે એ કારણુસર તેઓએ આફ્લાતુનને જુઠો પાડવાને માટે તેમ ફસાવાને માટે ઘણી કોશીશ કરેલી છે જ્યારે તેઓનો ઘાશની ચોરીનો કેશ ચાલતો હતો તે પ્રસગે મે. લાખીયાજી સાહેબને મળી કેટલીક ખટપટો કરેલી અને લાખીયાજી સાહેબ પણ વિરોધમાં ઉતરેલા પણ શુ કરે લાચારીથી કેશ શાબીત કરવો પડ્યો હતો. વળી તેમના મકાનમાં ચોરોએ આવી આફ્લાતુનને મારેલા અને તે ચોર પકડાએલા છતાં મામલતદાર સાહેબને મળી આફ્લાતુનની ખોટી ફરીયાદી છે.

~~૨૬૪૧~~ . ૨૬૨૭ .

જાત મહેનત વથા ઉદ્યોગ રોજગાર અને ભીખ વીગેરે સાધનથી આ ખાતુ હજુસુધી નભાવ્યા જાય છે વળી રણછોડજીમાં ગાયોને માટે મઠ વિગેરે દાણા આવેલા તે પણ વેચવામાં આવેલા છે, અને તે ઉમરેઠના ગૃહસ્થે રાખેલા છે, પણ તેનુ નામ પ્રસંગોપાત આપીશું.

નિરાશ્રીત ગોરક્ષકફંડ જે આફલાતુને સ્થાપેલું છે તેનો વહીવટ નિચે મુજબ ચાલે છે તે પ્રજાની જાણમાં મુકીએ છીએ.

(૧) ગાય, બળદ, સાંઢ, ભેસ, પાડા, બકરા, ઘેટાં કબુતર, મ- રઘડાં, ઉંટ, સુવર, મોર, હરણ છીકારાં, વાંદરાં અને કુતરાં વિગેરે હ- રેક પ્રકારે જીવો દુ:ખ તથા સુખની ગમે તે જાતનો માણસ ગમે ત્યાંથી આવી મુકી જાય તેની પાસે કઇ પણ જાતનો કર લીધા સિવાય મી. આફલાતુન પોતાની પાંજરાપોળમાં પોતાની યથા શક્તિ તેનુ શુ રક્ષણ કરે છે વળી જે કોઇ જાનવર મરી જાય તેમા ગાયો ને માટે એટલી દેખરેખ રાખે છે કે તે નિચલોકોને અડકવા દેતા નથી અને [illegible] જાને તેને દટાવે છે તેમં પાંજરાપોળમા મુકેલું જાનવર વેચવામા આવતુ નથીં અને યાત્રાળુઆે તરફથી જેની ખુશી હોય તે આવા પોતાની જાતે અનાજ કે ચાર વિગેરે જેને પો- તાની જાતે ખવરાવવો હોય તેને ખવરાવા દેવામાં આવે છે ન્યારે પુરતુ ખાવાને અનાજની આવક નથી તો વેચવાને હોયજ શાનુ તે વાં- ચક વર્ગ ધ્યાનમાં લેશે અને ખોરાકની માવજત જેમ ઘર ધણી પો- તાનાં સાચવે છે તેજ મુજબ પોતાનો ખરો ધર્મ સમજી આફલાતુન ખોડાઢોરની સેવા કરે છે. આ ઉપરથી સજ્જન માણસો જે ખુશી થઇ આવા નિરાશ્રીત ખાતાને આશ્રય આપવો એ ઘણુ ઉત્તમ છે. ઘાસ પાણીનો બંદોબસ્ત પોતાના વેપારના બળે સારો કરેલો છે. પરંતુ ઢો-

રોને રહેવાને માટે જગ્યા ખુલ્લી છે તેને બંધાવાને માટે લગભગ રૂ. ૨૫૦૦૦) હજારનું ખરચ છે તે ધનવાનોએ વિચારમાં લેવા જેવું છે હવે કોઇ કહેશે કે આવું એક કામ કર્યાં છતાં તેમના ઉપર જુઠા આક્ષેપ કેમ મુકવામાં આવે છે તેનો ખુલાસો નિચે કરીએ છીએ.

રણછોડજી મહારાજની સંસ્થાની એક દર ઘણી જાતની આવક છે, ને ઘણી તરેહની સાહ્યબી છે તેથી કરી બહારના અમલદારો તથા ગૃહસ્થોની પ્રસાદ પુરીઓ અને ઘોડા ગાડીઓ વિગેરેથી બરદાશ ઉઠાવામાં આવે છે તેથી કરીને લોકોનુ ઘણે ભાગે તેમના તરફ બળ હોય અને તેમની વાત માન્ય કરે એમાં તાજુબનાથી હાલ થોડા વખત ઉપર મેનેજર છોટુભાઇ નામના વકીલ આવેલા છે અને તેમને પોતે જેમ થોડુ ખાય છે તે મુજબ ગાયોના ખોરાકમાં ઘટાડો કરેલો તેમ બચેલુ ઘાસ નજીવી કીમતે વેચી દીધેલુ તે વાત આફલાતુને પેપર મારફત ચર્ચાવી તેથી દ્વેશનુ મોટુ કારણ ઉત્પન્ન થયુ છે કારણ કે આફલાતુન સ્વતંત્ર અને સત્ય વકતા છે તેથી તે કોઇના દબાણમાં આવતા નથી તેમ કોઇની ખુશામતની દરકાર રાખતા નથી અને છોટુભાઇ પગારદાર નોકર છે તેથી તેમના પગારનો તેમના અપકૃત્યો જાહેર થાય તેથી હાણી પહોચે એ કારણસર તેઓએ આફલાતુનને જુઠો પાડવાને માટે તેમ ફસાવાને માટે ઘણી કોશીશ કરેલી છે જ્યારે તેઓનો ઘાશની ચોરીનો કેશ ચાલતો હતો તે પ્રસગે મે. લાખીયાજી સાહેબને મળી કેટલીક ખટપટો કરેલી અને લાખીયાજી સાહેબ પણ વિરોધમાં ઉતરેલા પણ શું કરે લાચારીથી કેશ શાબીત કરવો પડ્યો હતો. વળી તેમના મકાનમાં ચોરોએ આવી આફલાતુનને મારેલા અને તે ચોર પકડાએલા છતાં મામલતદાર સાહેબને મળી આફલાતુનની ખોટી ફરીયાદી છે.

એવું ઠરાવી રૂ. ૬૦) દંડ કરાવેલો પણ મે. કલેકટર સાહેબ બહાદુરે તે દંડ માફ કરી ફેર કેશ ચલાવવાનો હુકમ કર્યો હતો અને તે કેશ લાખીયાજી સાહેબ રીટાયર થવાને લીધે અપકિર્તિ આવે એમ જાણી કેશ ખરો છે એમ ઠરાવવામાં આવ્યુ હતું નહિ તો આફ્લાતુનને ચગદી ઘાલવાની મરજી એ અમલદાર સાહેબની હતી છેવટે એ કામ-માંથી પણ છોટુભાઇનો દાવ ન ફાવ્યો ત્યારે વેટેનરી સરજાયન જે જૈનશ્વેતાંબર કોન્ફરન્સના મી મોતીચંદ કુરજી કહેવાય છે તેમને ઉભા કરી આફ્લાતુનની વિરૂદ્ધમાં પગલાં ભરાવ્યાં તે વેટેનરી ઇન્સ્પેકટરે પોતાના "હેરલ્ડ" નામના ચોપાનીયામાં છપાવ્યુ કે રણછોડજીની પાંજરાપોળ છે અને તેમાં ગાયો ઘોડાં વિગેરે ઘણા જીવ છે અને આફ્લાતુનની પાંજરાપોળમાં છ સાત જીવો છે આવું ખોટું લખાણુ કરાવી આફ્લાતુનની પાંજરાપોળને તોડી પાડવાની કોશીશ કરી છે અને તેમાં આફ્લાતુને કોન્ફરન્સને છપાવી અરજી કરી છે તેનો જવાબ કોન્ફરન્સે પોતાના નોકરની પક્ષપાત કરી ગર્ભીત લખાણ કરી શરમાવા જેવો શેરો કર્યો છે તેથી મે 'સઘળી હકીકતનું એક પુસ્તક લખ્યું છે તેનું નામ જૈન કોન્ફરન્સનું ભોપાળુ એવું રાખેલુ છે અને તે બુક થોડા દીવસમાં બહાર પડશે આની અંદર પણ મદીરના મે-નેજર મી છોટુભાઇ પાછા પડ્યા છે અને શોચ કરે છે કે આફ્લાતુન કોઇ પણ પ્રકારે ફંદમાં આવતા નથી એટલામાં એક રોજ આફ્લાતુન પરદેશ ગયા અને એક અકસ્માત બનાવ એ બન્યો કે તેમનાં તમામ ઢોર ચરાસર ગયાં અને તેમાંથી બે પાડા એક નાનો અને એક મોટો પાછા નાશી આવ્યા તેને નોકરોએ એક કંપાઉન્ડમાં બાંધ્યા. એટલામાં સવારના પોણાદસની ગાડીના વખતે એક હરાયો પાડો ફરતો ફરતો

આવ્યો અને ગૌરક્ષકનું કંપાઉન્ડ તોડી અંદર પ્રવેશ કર્યો તે રઝળતા પાડે પાંજરાપોળના નાના પાડાને મારી નાખ્યો અને મોટો પાડો બાંધેલો હતો. તેને મારી તોડાવી તેની પાછળ પડયો એટલે બાંધેલો પાડો છુટયો એટલે પોતાનો જાન બચાવવા નાઠો તે બધુ ગામ ફરી બન્ને પાડાઓ ગોપાળપુરામાં જાએડીયા ફળીયામાં ખુણાની અંદર ફોજદાર સાહેબનો ઘોડો બાંધેલો હતો તે ઘોડાને રઝળતા પાડે શીંગડું માર્યું અને તેથી ઘોડાની આંતરડીઓ બહાર નીકળી પડી અને એ ઘોડો તથા બન્ને પાડા ત્રણે નાઠા અને ઘોડાની લાતોએ કેટલાક માણસોને ઇજા થઈ છેવટે ઘોડો મરણ પામ્યો એટલે ફોજ-દાર સાહેબને મળી આફલાતુનને ફસાવાને માટે કોશીશ કરી અને જુઠો તુમાર ઉભો કર્યો કે આફલાતુનની પાંજરા પોળના પાડે ફોજદાર સાહેબના ઘોડાને મારી નાખ્યો આ પાડાના રમખાણુની વાત આખુ ગામ જાણે છે છતાં આવુ ખોટુ લખાણુ કરે અને તેના મત ઉપર અધિકારીઓ ઉતરે તે પક્ષપાત કે શુ અને એ બંન્ને પા-ડાઓ ફોજદાર સાહેબે પોતાના કબજામા લઈ ગુમે કરેલા છે કોઇ કહે છે કે મારી નાખ્યા કોઇ કહે છે કે વાઘરીઓને આપી દીધા આનુ ખરૂ શુ તે કઇ જાણુવામાં આવ્યું નથી. જેમ હકીકત મળશે તેમ જાહેર કરીશુ પરંતુ ફોજદાર સાહેબે પણુ વિચાર કર્યો કે પાડાને ગુમ કરવાથી મહાજન લોકો અગર આફલાતુન ગમે તે એ વિષે કા-યદાનાં પગલાં ભરે તેને અટકાવવાને માટે યુક્તિ રચી ફોજદાર સાહે-બના હાથે તુમાર રજુ કરાવડાવ્યા અને છોટુભાઇ મેનેજરે ગોપાળજી ભાઇને મળી આફલાતુનને નશીયત કરાવવાની કોશીશી કરી હવે ગો-પાળજીભાઇએ હાલ થોડા દિવસ ઉપર આફલાતુનને બોલાવી કહ્યું કે

એવું ઠરાવી રૂ. ૫૦) દંડ કરાવેલો પણ મે. કલેકટર સાહેબ બહાદુરે તે દંડ માફ કરી ફેર કેશ ચલાવવાનો હુકમ કર્યો હતો અને તે કેશ લાખીયાજી સાહેબ રીટાયર થવાને લીધે અપકિર્તિ આવે એમ જાણી કેશ ખરો છે એમ ઠરાવવામાં આવ્યુ હતું નહિ તો આફ્લાતુનને ચમડી ધાલવાની મરજી એ અમલદાર સાહેબની હતી છેવટે એ કામમાંથી પણ છોટુભાઇનો દાવ ન ફાવ્યો ત્યારે વેટેનરી સરજ્યન જે જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સના મી. મોતીચંદ કુરજી કહેવાય છે તેમને ઉભા કરી આફ્લાતુનની વિરૂદ્ધમાં પગલાં ભરાવ્યાં તે વેટેનરી ઇન્સ્પેકટરે પોતાના "હેરલ્ડ" નામના ચોપાનીયામાં છપાવ્યું કે રણછોડજીની પાંજરાપોળ છે અને તેમાં ગાયો ઘોડાં વિગેરે ઘણા જીવ છે અને આફ્લાતુનની પાંજરાપોળમાં છ સાત જીવો છે આવુ ખોટું લખાણ કરાવી આફ્લાતુનની પાંજરાપોળને તોડી પાડવાની કોશીશ કરી છે અને તેમા આફ્લાતુને કોન્ફરન્સને છપાવી અરજી કરી છે તેનો જવાબ કોન્ફરન્સે પોતાના નોકરની પક્ષપાત કરી ગર્ભીત લખાણુ કરી શરમાવા જેવો શેરો કર્યો છે તેથી મેં સઘળી હકીકતનું એક પુસ્તક લખ્યું છે તેનુ નામ જૈન કોન્ફરન્સનુ ભોપાળુ એવું રાખેલુ છે અને તે બુક થોડા દીવસમા બહાર પડશે આની અંદર પણ મંદીરના મેનેજર મી છોટુભાઇ પાછા પડ્યા છે અને શોચ કરે છે કે આફ્લાતુન કોઇ પણ પ્રકારે કદમાં આવતા નથી એટલામાં એક રોજ આફ્લાતુન પરદેશ ગયા અને એક અકસ્માત બનાવ એ બન્યો કે તેમનાં તમામ ઢોર ચંદાસર ગયાં અને તેમાંથી બે પાડા એક નાનો અને એક મોટો પાછા નાશી આવ્યા તેને નોકરોએ એક કંપાઉન્ડમાં બાંધ્યા. એટલામાં સવારના પોણાદસની ગાડીના વખતે એક હરાયો પાડો ફરતો ફરતો

આવ્યો અને ગોરક્ષકનું કંપાઉન્ડ તોડી અંદર પ્રવેશ કર્યો તે રઝળતા પાડે પાંજરાપોળના નાના પાડાને મારી નાખ્યો અને મોટો પાડો બાંધેલો હતો. તેને મારી તોડાવી તેની પાછળ પડયો એટલે બાંધેલો પાડો છુટયો એટલે પોતાનો જાન બચાવવા નાઠો તે બધું ગામ ફરી બન્ને પાડાઓ ગોપાળપુરામાં જાખેડીયા ફળીયામાં ખુણાની અંદર ફોજદાર સાહેબનો ઘોડો બાંધેલો હતો તે ઘોડાને રઝળતા પાડે શીગડું માર્યું અને તેથી ઘોડાની આંતરડીઓ બહાર નીકળી પડી અને એ ઘોડો તથા બન્ને પાડા ત્રણે નાઠા અને ઘોડાની લાતોએ કેટલાક માણસોને ઇજા થઈ છેવટે ઘોડો મરણ પામ્યો એટલે ફોજ-દાર સાહેબને મળી આફલાતુનને ફસાવાને માટે કોશીશ કરી અને જુઠો તુમાર ઉભો કર્યો કે આફલાતુનની પાંજરા પોળના પાડે ફોજદાર સાહેબના ઘોડાને મારી નાખ્યો આ પાડાના રમખાણની વાત આખુ ગામ જાણે છે છતાં આવુ ખોટુ લખાણ કરે અને તેના મત ઉપર અધિકારીઓ ઉતરે તે પક્ષપાત કે શું અને એ બંન્ને પા-ડાઓ ફોજદાર સાહેબે પોતાના કબજામા લઈ ગુમ કરેલા છે તે કોઇ કહે છે કે મારી નાખ્યા કોઇ કહે છે કે વાઘરીઓને આપી દીધા આનુ ખરૂ શુ તે કઇ જાણવામા આવ્યું નથી. જેમ હકીકત મળશે તેમ જાહેર કરીશુ પરતુ ફોજદાર સાહેબે પણ વિચાર કર્યો કે પાડાને ગુમ કરવાથી મહાજન લોકો અગર આફલાતુન ગમે તે એ વિષે કા-યદાનાં પગલાં ભરે તેને અટકાવવાને માટે યુક્તિ રચી ફોજદાર સાહે-બના હાથે તુમાર રજુ કરાવડાવ્યા અને છોટુભાઇ મેનેજરે ગોપાળજી ભાઇને મળી આફલાતુનને નશીયત કરાવવાની કોશીશી કરી હવે ગો-પાળજીભાઇએ હાલ થોડા દિવસ ઉપર આફલાતુનને બોલાવી કહ્યું કે

તમે મારકનીયા ઢોર રાખશો તો તમારા ઉપર ૧૪૪ મી કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવવામાં આવશે અને તમારૂ કપાઉન્ડનો ઠીક બંદોબસ્ત કરાવી લ્યો શું કરે સરકારના હુકમ તાબે તેથી આફલાતુને પોતાની વાડનો બંદોબસ્ત કરાવ્યો, પરંતુ આવા ન્યાય વિષે ઘણી બારીકથી વિચાર કરવાનો છે કે જુઓ કોઇ ગરીબ માણસ પોતાનુ ઝુપડુ સડકની નજીક બાંધી રહેતો હોય અને અચાનક બીડી અગર દવ લાગતો આવે અને તેનુ છાપરૂ બળી જાય તે તેમની જોડે કોઇ મોટા અમલદારની હવેલી બળી જાય એટલે કોર્ટે હુકમ કર્યો કે તમોએ ઝુપડું બાંધ્યુ ઝુપડાની જગ્યાએ પાકો મહેલ બાધવો હવે ગરીબની મહેલ બાંધવાની સત્તા નથી ત્યારે કોરટ કહે છે કે ગામ મુકી જતા રહો એ ન્યાય કેવો એવી રીતનોજ આ ગોપાલજી ભાઇનો કહેલો ન્યાય અમારા સમજવામાં આવે છે વળી એટલુ ગોપાળજીભાઇએ સારૂ કર્યું છે કે ૧૪૪ મી કલમ લાગુ ન કરી એમનો મોટો ઉપકાર માનવા જેવો છે. પણ અમે મહેરબાન ગોપાળજીભાઇનુ ધ્યાન ખેચીએ છીએ કે. પોલીશ બંદોબસ્ત ન કરે તે ... ના ઉલટુ નિરદોષને

દોષવાન ઠરાવવુ

ગળ બે પાડાએ

હતો તેને માટે

ગામમાં ગમે તે

ઇજા થાય તે

પાઉન્ડને પોલીઃ

લાગુન રાખે ?

ગયો અને ફોજદાર સાહેબના ઘોડાને માટે આફ્લાતુન જેવા નિર્દોષ અને પરસ્વારથી કામ કરનારને માટે આક્ષેપ અને આવા કાયદાનું દબાણ કરવું એ ન્યાયવત પુરૂષને છાજતુ નથી જ્યારે એક પાડાથી આવુ તોફાન થયુ તો લગભગ ચારસો જીવ આફ્લાતુન પાસે છે તે ડાકોરમાં ન સઘરે તો પછી એ રઝળતાં રહેતો આ તિર્થના યાત્રાળુઓ વિગેરેને દુર કરવાનું કામ મી. આફ્લાતુન કરે તો રાજા પ્રજા બન્નેએ તેઓને મદદ આપવી ઘટે છે પણ ઉલટુ તેઓને દબાણ કરવામાં આવેને તે નારાજ થઇ ખોડાઢો-રોને ન સગરે તો ડાકોરની અંદર બીજુ કોઇ સંગરે તેમ નથી મા-ટે સરકારે પુરેપુરૂ ધ્યાન આપી રઝળતાં ઢોર બધ અને જે રઝળતાં મુકે તેને નગીયત કરવી જોઇએ ખાનપાન આપનારને અક્ષેપ આપવો એ યોગ્ય ન રીતના પક્ષપાતી હુકમ થતા અધિકારીઓએ આવા હેમીયત રાખવાની જરૂર છે તેમ હજુ ડાકોરમાં ઘણ છે તેને માટે બદોબસ્ત કરવાન ... છે તે આયદા ઉપર ખે આ